

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ,
perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa**

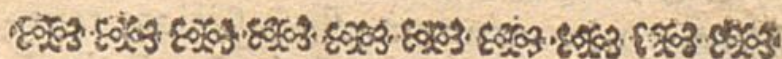
Et In octo Partes ... distincta ...

De Poenitentia Et Reliqvis Sacramentis

Vindalium, 1646

Cap. II. De pœnitentiæ, vt est Sacramentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38867

CAPVT II.

De Pœnitentia vt est Sacramentum.

SECTIO I.

An sit Sacramentum.

CONCLUSIO VNICA.

POenitentia est Sacramentum nouæ legis à Baptismo distinctum.) Quod sit Sacramentum patet, tum ex Concilio Trident. sess. 4. cant. i. tum quia ad constituendum nouæ legis Sacramentum, duo sunt necessaria, & sufficiunt: nimirum promissio gratiæ, & symbolum externum cui gratia annexa est. Hæc autem duo in pœnitentia reperiuntur, vt apertè colligitur ex verbis illis Christi Ioan. 10. Quorum remisero peccata, remittuntur eis: promissio enim gratiæ continetur in remissione peccatorum; eò quòd peccata non remittuntur sine infusione gratiæ. Symbolum etiam externum apertè subintelligitur, tum ex parte absoluentis, quia homines non possunt intelligere

DE POENITENTIA [CAP. II. §
sibi remitti peccata, nisi signo aliquo ex-
terno eiusmodi remissio fiat: tum ex par-
te pœnitentis, quia à peccato absolui ne-
quit, nisi qui signo aliquo se reum esse
peccati testatur, & de illo dolere. Ergo
nihil deest pœnitentiæ ad rationem sa-
cramenti.

Quòd verò pœnitentia sit sacramen-
tum distinctum à baptismo probatur,
tum ex eodem Concilio sess. 14. cant. 25.
tum ratione: nam ea distincta sunt sacra-
menta, quæ habent partes essentielles, ef-
fectus, & fines distinctos; atqui pœnitentia
habet partes essentielles, effectus pœnitentis
& finem distinctum à partibus essentialibus,
effectu, & fine baptismi: ergo pœnitentia,
& baptismus sunt sacramenta distincta.
Major est indubitata: Minor suaderetur
quoad singulas partes, in primis Pœni-
tentia sacramentum constat ex actibus, &
Sacerdotis absolutione, ut ex partibus es-
sentialibus, ut postea ostendemus. At Bap-
tismus essentialiter componitur ex ablu-
tione, & verbis illis, Ego te baptizo, &c.
Deinde Pœnitentia remittit tantum pec-
cata actualia post baptismum commissa,
& ut plurimum partem pœnæ duntaxat:
Baptismus verò remittit tam peccatum
originale, quam actualia ante illius sus-
ceptionem patrata, & præterea totam

TRACTATUS
pœnam illis debitam. Hinc tertio Bap-
tismus institutus est, vt nos primo in
Christo generet; Pœnitentia verò vt nos,
amissa gratia seu vita baptismali, spiri-
tualiter regeneret; quæ propterea à Pa-
tribus merito appellatur, secunda post
naufragium tabula.

Nota ex communi sententia, hoc sa-
cramentum fuisse institutum, Ioan. 20.
quando Christus post Resurrectionem
dedit Apostolis peccata remittendi, &
retinendi potestatem, vt patet ex Conc.
Trident. sess. 14. cap. 1. vbi dicitur, tunc
præcipuè institutionem illam fuisse per-
actam; quo loquendi modo aperte indica-
tur, eam aliàs fuisse inceptam; nimirum
quando Christus Matth. 18. dixit ad A-
postolos, Quæcumque alligaueritis su-
per terram, &c. Et in nocte cœnæ, quo
tempore illos de futuro Ecclesiæ statu, &
de sacramentis, vel à se hætenus insti-
tutis, vel instituendis instruxit.

SECTIO II.

De materia eius.

CONCLUSIO I.

Materia remota sacramenti Pœni-
tentia, sunt peccata actualia post

DE POENITENTIA. CAP. II. 7

baptisimum cōmissa.) Dico primò, peccata actualia, vt comprehendam tum peccata mortalia; ad quæ præsertim tollenda institutum est hoc sacramentum, ex Concil. Trident. sess. 14. per varia capita; tum peccata venialia, quæ vt ait idem Cōc. cap. 5. sess. citatæ, rectè, vtiliter, citraque omnem præsumptionem dici possunt in Confessione, vt patet ex piorū hominum vsu; esto sine culpa tacere, & multis aliis remediis expiari queant, Tū denique peccata aliàs confessa, quæ etiā non sint materia necessaria huius sacramenti; sunt tamen materia sufficiens etiā per se sola, vt liquet ex praxi, de qua infra resol. 4.

Dico secundò, post baptisimum commissum, vt excludam tum peccatum originale, quod cum propria voluntate commissum non sit, non est materia huius sacramenti, vtpote instituti per modū iudicij, adeoque exigit materiam propriæ accusationis; tum peccata actualia ante baptisimum patrata: cum enim non baptizatus ad Ecclesiæ iurisdictionem non pertineat, illius peccata clauibus Ecclesiæ subdi nequeunt: tum denique poenam temporalem ex remissione præcedentium delictorum relictam; accusatio enim fieri debet de culpa commissam, qualis non est poena illa.

8 TRACTATUS

Nota primò materiam proximam huius sacramenti esse actus pœnitentis, videlicet contritionem, confessionem, & satisfactionem, vt sumitur ex Concil. Trident. sess. 14. cap. 3. Ratio idem ostendit: nam in primis cum in hoc sacramento peccata remittantur, ratio postulat vt ea displiceant, & cum dolore recitentur; non autem per modum cuiusdam historiae. Item quia hic interuenit iudicium voluntariũ, institutum ad salutem peccatoris, requiritur vt ipsemet peccata per confessionem manifestet. Et tandem quia iudicium non est vndeque perfectum, nisi à iudice pœna infligatur ob commissum delictum, idcirco imponitur satisfactio.

Nota secundò ex communi sententia, contritionem aliquam & confessionem esse de essentia huius sacramenti; non tamen satisfactionem: quia hæc interdũ non imponitur, vt si moribundus absoluitur; & gratia confertur per absolutionem, etsi nondum imposita sit satisfactio, vel executioni mandata. Verũm etsi hinc probetur actualem iniunctionem, aut executionem satisfactionis non esse de essentia huius sacramenti; puto tamen ad illius essentiam spectare preparationem quandam animi, qua pœnitens

DE POENITENTIA. CAP. II. §
paratus sit pœnam aliquam subire pro
peccatis commissis; siquidem in hoc iu-
dicio non interuenit mera peccatorum
indulgentia; sed quædam adiuncta est
vindictio, de cuius ratione est, vt reus
paratus sit pœnam aliquam subire, si ipsi
à iudice imponatur.

SECTIO III.

De forma huius Sacramenti.

CONCLUSIO I.

Forma absolutionis sunt verba illa,
Ego te absoluo à peccatis tuis, &c.
Sufficiunt autem ad essentiam duæ illæ
voces, absoluo te, quæ proferri debent
circa præsentem, vt licita sit absolutio,
imò & valida.) Prima pars constat tum
ex Conciliis Florent. & Trident. tum e
vsu Ecclesiæ.

Secunda pars ostenditur, quia si verba
illa non sufficiunt, ideò est quia verbum
absoluo, non est satis determinatum, cum
possit significare absolutionem à censura,
vel à culpa, vel à pœna. Verùm hæc ra-
tio est parui momenti, quia supposita
confessione peccatorum, absolutio super

10 TRACTATUS

illam cadens sufficienter intelligitur de peccatis confessis: neque opus est in ipsa absolutionis forma, expressam eorum mentionem fieri.

Nota verborum illorum, Ego te absoluo, &c. sensum esse, ego tibi confero gratiam sanctificantem, quæ ex se peccata remittit; quia videlicet remissio peccatorum, quæ tribuitur in hoc sacramento, quæque explicitè per verba formæ significatur, non fit nisi per gratiam. Unde colligitur veram esse formam, etsi accedens ad hoc sacramentum, à peccatis liber sit; quia sensus est, ego tibi confero gratiam sanctificantem, quæ ex se peccata, si quæ sunt in subiecto, remittit.

Tertia pars suadetur ex definitione Clementis VIII. qui hanc propositionem, licet per litteras aut internuncium, confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere; ad minus vt falsam, temerariam, & scandalosam damnauit, & prohibuit sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda, & sibi reseruata, ne deinceps publicis, priuatisue lectionibus, concionibus, & congressibus doceatur; neque vnquam tanquam aliquo casu probabilis defendatur, imprimatur, aut ad praxim quouis modo deducatur.

DE POENITENTIA CAP. II. 11

Quarta denique pars etsi non sit tam certa, ac præcedens, ea ratione probatur: quia ex communi sensu Ecclesiæ, & Theologorum verba propriè dicta ad essentiam huius formæ requiruntur: verba autem non diriguntur ad absentes, sed ad præsentem, qui audire possint. Quod maximè verum est de verbis absolutionis, in quibus continetur particula, te, quæ personam præsentem denotat: ad eum modum quo aliàs diximus pronomen, hoc, in forma consecrationis, in absentem materiam cadere non posse.

Idem etiam colligitur ex citata definitione Element. VIII. quia etsi videantur damnati tantùm illi, qui docent licere absentem absolueri, verisimile tamen est eam etiam procedere contra illos, qui dicunt absolutionem datam absenti, etsi illicitam valere; quia si valida esset huiusmodi absolutio, non prohiberet Pontifex eam dari absenti, saltem in extrema necessitate. Quare cum in nullo casu eam dari velit, manifestum est indicium eiusmodi absolutionem non habere, quicquid ad valorem illius necessarium est.

C O N C L U S I O II. Hoc sacramentum iterari potest, quoties homo peccauerit; imò absolutio pluries dari potest super idem peccatum; licet non super

eandem illius confessionem.) Prima pars probatur, tum ex Concil. Lateran. cap. 1. de summa Trinit. & fide Catholica, & ex Trident. sess. 14. can. 1. tum quia regula generalis est, nulla peccata mortalia remitti post baptismum, nisi in ordine ad claves Ecclesiæ, quoad non magis de primo, quàm de sequentibus peccatis intelligi potest; cum verba illa Ioan, 20. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis, ad omnia peccata se extendant.

Tum quia ante sacramentorum institutionem; quoties homo peccabat, toties illi licebat ad virtutem pœnitentiæ, vt ad sacram anchoram confugere, imò peccatorum remissio aliter obtineri non poterat, cum pœnitentia nullam habeat vim ad obtinendam futurorū peccatorum remissionem; sed ad ea tantum delenda quæ prius patrata fuerant. Ita ergo cum hoc sacramentum virtuti pœnitentiæ successerit, quoties homo peccat, toties ad illud accedere potest, vt peccatorum remissionem consequatur.

Secunda pars probatur: nam sic ut homo sæpius dolere potest de eodem peccato, illudque confiteri, & pro eo satis facere; ita potest semel & iterum, & sæpius absolutionem illius obtinere. Licet enim ex suppositione idem peccatum sit,

DE POENITENTIA CAP. II. 13

non est tamen eadem illius confessio; & sic plures formæ non cadunt in eandem materiam proximam, sed in diuersas; quod non minus licitum est, quàm eadem aquâ numero plures homines baptizare. Et hanc assertionem efficaciter confirmat Ecclesiæ praxis, qua videmus homines doctos & timoratos, idem peccatum sæpiùs confiteri, & confessarios eis semper absolutionem impertiri; qui maximus esset error, si nefas esset idem peccatum pluries Ecclesiæ clauibus subicere.

Tertia pars ostenditur, quia absolutio semel validè prolata circa vnâ confessionem, habet totum effectum quem habere potest. Quare sicut Sacerdos post verba consecrationis semel ritè prolata super materiam præsentem, perperam ageret, si iterum eadem verba proferret. qui nimirum priora verba habuerant totum effectum ad quem sunt instituta. Ita qui vnica confessionem pœnitentis audiuit, non debet nisi semel absolutionem illi impendere, cum ea vnica sit materia sacramenti pœnitentiæ; cui vnica tantum forma respondere debet.